

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR

O.A. BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2023/54758

Karar Tarihi : 17/2/2026

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN

Üyeler : Recai AKYEL

Selahaddin MENTEŞ

Muhterem İNCE

Yılmaz AKÇİL

Raportör : Muzaffer KORKMAZ

Başvurucu : O.A.

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, ceza infaz kurumunda fazladan kalman sürenin hükmedilen ceza süresinden mahsup edilmesi talebinin reddedilmesi nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2. Başvurucu, anayasal düzeni değiştirmeye teşebbüs etme suçundan yargılandığı davada 12 yıl 6 ay hapis cezasına mahkûm edilmiş ve kesinleşen cezanın infazına başlanmıştır.

3. Başvurucuya yönelik tanzim edilen müddetnamede 16/7/2016-20/7/2016 ve 2/12/2022-3/12/2022 tarihleri arasında gözaltında geçen toplam 5 gün ile 20/7/2016-5/8/2016 tarihleri arasında tutuklulukta geçen 16 günün kesinleşen hapis cezası süresinden mahsup edildiği bilgisine yer verilmiştir.

4. Başvurucu; anayasal düzeni değiştirmeye teşebbüs etme suçundan başlatılan soruşturmada 20/7/2016 tarihinde tutuklandığını, 5/8/2016 tarihinde hakkında tahliye kararı verildiğini ancak tutuklu olarak bulunduğu Marmara 8 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan (Ceza İnfaz Kurumu) 6/8/2016 tarihinde salıverildiğini söyleyerek müddetnamenin hatalı düzenlendiğini belirtmiş ve Ceza İnfaz Kurumunda fazladan kaldığı 1 günün kesinleşen hapis cezası süresinden mahsup edilmesini talep etmiştir. Başvurucu; talep dilekçesine Ceza İnfaz Kurumu tarafından kendisine verilen 6/8/2016 tarihli salıverme fişi, Adres Değişikliği İhtar Tutanağı ve tahliye bildirim yazısını da eklemiştir.

5. Erzurum 1. İnfaz Hâkimliği, Ceza İnfaz Kurumunun başvurusunun 5/8/2016 tarihinde tahliye edildiğine dair müzekkere cevabı verdiği belirterek talebin reddine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Hükümlünün dilekçe ekinde gönderilen Silivri 8 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nün 08/08/2016 tarih, 2016/23024 sayılı yazısı eklenerek Marmara 8 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'ne hükümlünün tahliyesinin hangi tarihte yapıldığı iki ayrı müzekkere ile sorulmuş olup, verilen iki ayrı cevabi yazıda da hükümlünün 05/08/2016 tarihinde tahliye edildiğinin bildirildiği görülmektedir... Dosya kapsamına göre; her ne kadar hükümlü 05/08/2016 tarihinde tahliye kararı verilmesine rağmen ceza infaz kurumu tarafından tahliyesinin 06/08/2016 tarihinde yapıldığını belirtmiş ise de, Marmara 8 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile yapılan yazışmalar sonucu tahliyesinin 05/08/2016 tarihinde yapıldığının bildirilmesi karşısında yerinde görülmeyen mahsup talebinin reddine... [karar verildi.]"

6. Başvurucunun anılan karara itirazı, Erzurum 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 7/6/2023 tarihli kararı ile reddedilmiştir.

7. Bu karar başvurucuya 14/6/2023 tarihinde tebliğ edilmiştir.

8. Başvurucu 7/7/2023 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

9. Komisyon, başvurucunun adli yardım talebinin kabulü ile başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

II. DEĞERLENDİRME

10. Başvurucu, mahsup talebinin reddedilmesi nedeniyle kişi özgürlüğü ve güvenliği ile adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

11. Adalet Bakanlığı (Bakanlık) görüşünde, ilgili Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına atıf yapılarak değerlendirmenin bu içtihat doğrultusunda yapılmasının uygun olacağı ifade edilmiştir. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

12. Başvuru, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında incelenmiştir.

13. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

14. Anayasa Mahkemesi, hükümlülerin ceza infaz kurumlarında kalacağı süreyi doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen durumların Anayasa'nın 19. maddesinde tanımlanan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini kabul etmiştir (*Burhan Yaz (3)* [GK], B. No: 2021/7919, 29/5/2024, § 43; *İbrahim Uysal* [2. B.], B. No: 2014/1711, 23/7/2014, § 26; *Günay Okan* [1. B.], B. No: 2013/8114, 17/9/2014, § 13). Mahsup, koşullu salıverme süresinin belirlenmesiyle ve dolayısıyla ceza infaz kurumunda kalınması gereken süreyle doğrudan ilgilidir (*Ercan Bucak (2)* [1. B.], B. No: 2014/11651, 16/2/2017, § 41).

15. Mahkeme tarafından verilen bir mahkûmiyet kararının infazının sağlanması ve bu bağlamda ceza infaz kurumunda tutulma süresi bakımından ceza mahkemesinin kararına uygun hareket edilmesi kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının korunması açısından zorunludur. Dolayısıyla hükümlülerin ceza infaz kurumunda kalacakları sürenin, mahkûmiyet kararına ve

ilgili mevzuata uygun olması Anayasa'nın 19. maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi kapsamında güvence altına alınmıştır (*Ibrahim Uysal*, § 32). Bununla birlikte Anayasa'da yer alan hak ve özgürlükler ihlal edilmediği sürece mahkemelerin kararlarındaki kanunun yorumuna ya da maddi veya hukuki hatalara dair hususlar bireysel başvuru incelemesinde ele alınmaz (*Abdullah Ünal* [2. B.], B. No: 2012/1094, 7/3/2014, § 39).

16. Mahsuba ilişkin olarak 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 63. maddesinde yer alan hükmün kesinleşmesinden önce gerçekleşen ve kişinin hürriyetini kısıtlayan bütün hâller nedeniyle geçirilen sürelerin hükmolunan hapis cezasından indirileceğine ilişkin düzenleme karşısında yargı organlarına mahsuba ilişkin bir takdir yetkisinin tanınmadığı anlaşılmaktadır. İlgili yargı organları mahsuba ilişkin incelemelerinde mahsup şartlarının bulunup bulunmadığını incelemekle ve şartları oluşmuşsa mahsup kararı vermekle yükümlüdür (*Ercan Bucak* (2), § 49; *Burhan Yaz* (3), §§ 42, 44).

17. Somut olayda başvuru, anayasal düzeni değiştirmeye teşebbüs etme suçundan başlatılan soruşturmada 20/7/2016 tarihinde tutuklandığını, 5/8/2016 tarihinde hakkında tahliye kararı verildiğini ancak tutuklu olarak bulunduğu Ceza İnfaz Kurumundan 6/8/2016 tarihinde salıverildiğini belirterek müddetnamenin hatalı düzenlendiğini ileri sürmüştü; Ceza İnfaz Kurumunda fazladan kaldığı 1 günün kesinleşen hapis cezası süresinden mahsup edilmesini talep etmiştir. Başvurucu; talep dilekçesine Ceza İnfaz Kurumu tarafından kendisine verilen 6/8/2016 tarihli salıverme fişi, Adres Değişikliği İhtar Tutanağı ve tahliye bildirim yazısını da eklemiştir. Bununla birlikte Erzurum 1. İnfaz Hâkimliği, Ceza İnfaz Kurumunun başvurusunun 5/8/2016 tarihinde tahliye edildiğine dair müzekkere cevabı verdiğini belirterek talebin reddine karar vermiştir.

18. Mahsubun resen yapılması gereken bir işlem olduğu da gözönüne alındığında hürriyetten yoksun bırakma süresinin doğru hesaplanması gibi kişinin özgürlüğü ile doğrudan ilgili konularda yargı mercilerinin gerekli araştırma ve yazışmayı yapma yükümlülüğü bulunmaktadır. Başvurucu, mahsup talebine ilişkin süreçte tahliye tarihi ile Ceza İnfaz Kurumundan salıverildiği tarihin farklı olduğuna dair somut bilgi ve belgeler (Ceza İnfaz Kurumu tarafından düzenlenen 6/8/2016 tarihli salıverme fişi, Adres Değişikliği İhtar Tutanağı ve tahliye bildirim yazısı) sunmuştur. Bununla birlikte Erzurum 1. İnfaz Hâkimliği ve Erzurum 1. Ağır Ceza Mahkemesi kararlarında mezkûr belgelere ilişkin bir değerlendirme yapılmadığı, yalnızca Ceza İnfaz Kurumundan gelen cevabi yazıya istinaden karar verildiği görülmüştür. Sonuç olarak başvurusunun somut bilgi ve belgeler sunmasına karşın mahsup talebinin ilgili ve yeterli gerekçe içermeyen kararlarla reddedildiği, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının bu suretle ihlal edildiği kanaatine ulaşılmıştır.

19. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 19. maddesinin ikinci fıkrasında güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

III. GİDERİM

20. Başvurucu; ihlalin tespiti ve 5.000 TL maddi tazminat, 25.000 TL manevi tazminat ödenmesi talebinde bulunmuştur.

21. İnceleme tarihi itibarıyla başvuru hakkındaki mahkûmiyet hükmünün infazının devam ettiği görülmüş olup başvuruda tespit edilen anayasal hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Anayasa'nın 148. ve 153. maddeleri ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. ve 66. maddeleri uyarınca ihlal kararının gönderildiği yargı mercilerinin yapması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatıp Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirtilen ilkelere ve gerekçelere uygun biçimde yürütülecek yargılama sonunda hak ihlalinin nedenlerini gidererek yeni bir karar vermektir (yeniden yargılama konusunda bkz. *Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)* [1. B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu (3)* [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

22. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasının yeterli giderim sağlayacağı anlaşıldığından başvuru tazminat taleplerinin reddine karar verilmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Kamuya açık belgelerde başvuru kimliğinin gizli tutulması talebinin **KABULÜNE**,

B. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

C. Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE**,

D. Kararın bir örneğinin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Erzurum 1. İnfaz Hâkimliği (E.2023/2360, K.2023/2533) **GÖNDERİLMESİNE**,

E. Başvuru tazminat taleplerinin **REDDİNE**,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına **GÖNDERİLMESİNE** 17/2/2026 tarihinde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.